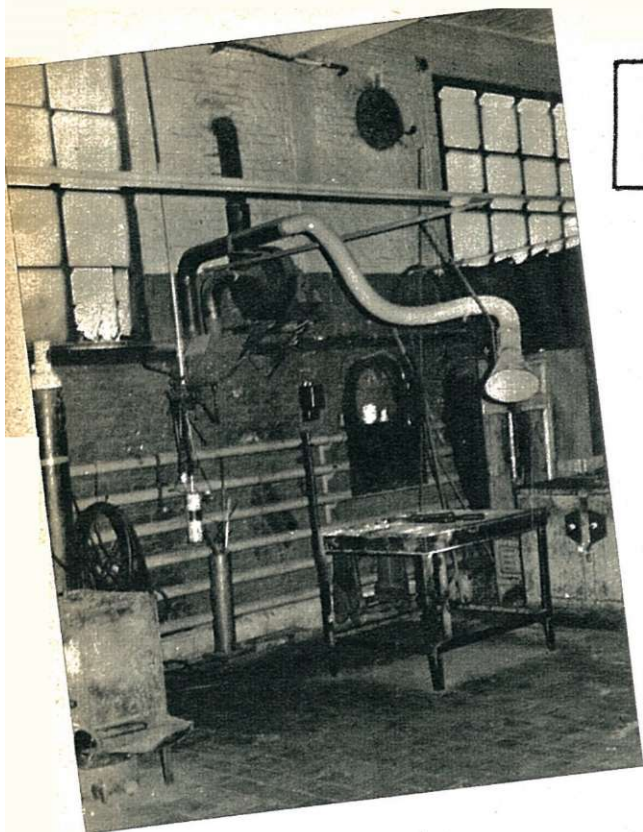

EEN GEESTESTOESTAND
MET VERWEZENLIJKINGEN

Een hoek van het lokaal der lassingen. Een soepele buis vangt de gassen op daar waar ze ontsnappen en voert ze krachtig af. Een in de muur ingebouwde ventilator vernieuwt de lucht van het lokaal. Een open ruit zorgt voor een natuurlijke luchtverversing in de plaats. Wij hoeven niet nader in te gaan op de rationele en doeltreffende aard van de drie gebruikte systemen.

Na de middag wordt, onder het erediploma, de veiligheidsles gegeven. De spoormannen van Kinkempois passen de veiligheidsraadgevingen toe; zij dragen een passend schoeisel: pantoffels met crêpezolen voor de elektromecaniciëns die « dakwerken » uitvoeren, veiligheidsschoenen voor de anderen.

VOORKOMING

II

LOCOMOTIEFDEPC

Het streven naar c

Een gebiedende en splitsbare taak

Het is niet gemakkelijk de arbeiders tegen de ongevallen te beschermen; dit is een gebiedende en tevens ontzaglijke taak die, hoe meer men eraan denkt, des te splitsbaarder schijnt. Zij is gebiedend zelfs als zij in tegenstrijd schijnt met andere noodwendigheden zoals de eisen van de produktie. Zij is ontzaglijk en zo splitsbaar dat, zelfs voor elk eenvoudig gebaar, de veiligheid moet onderzocht worden.

Hoe zullen wij deze taak volbrengen? In welke mate zullen wij de eisen van de veiligheid met de menselijke en stoffelijke mogelijkheden verzoenen? Hoe zullen wij, bijvoorbeeld, de volledige veiligheid verzekeren van de arbeider die op een rijtuigdak werkt? Hoe zullen wij, zeker en volledig, het gezicht beveiligen van de arbeiders belast met het onderhoud van een motorrijtuig, terwijl, onder datzelfde rijtuig, een booglasser aan het werk is? Hoe zullen wij stellig voorkomen dat een schoenool blijft haperen tussen de spoorstaaf en de bevloering van de werkplaats in de voeg die de wielens moet doorlopen?

De veiligheidsgeest

De moeilijkheid om dergelijke problemen definitief op te lossen, moet niet als voorwendsel dienen om ze te ontwijken; zij moet, integendeel, de voorkomingsgeest aanwakkeren dermate dat deze een echt levensprincipe wordt.

De bezorgdheid om meer veiligheid moet zich uiten in reflexbewegingen, in manieën, in een echte veiligheids sfeer; de voorkomingsgeest moet een beroep doen op de statistiek, op de menigvuldige technieken en op de psychologie.

De statistiek

De statistiek geeft ons de sleutel tot een eerste studie. In de grote verscheidenheid van ongevallen, laat zij toe die te ontdekken welke, op het eerste zicht, met de grootste regelmatigheid en gelijkvormigheid voorkomen, tenminste wat hun gevolgen betreft. Dit eerste onderzoek leidt tot de uitdeling van de beschermingsmiddelen (handschoenen, brillen, schoonmaakprodukten...) waarvan de doeltreffendheid niet meer in twijfel kan getrokken worden. Het aanwenden van deze veiligheidsuitrusting heeft in onze werkplaatsen een bewustwording verwekt: de spoorman denkt aan het gevaar en aan de middelen om zich ertegen te beschermen.

VAN ONGEVALLEN HET KINKEMPOIS

hoogste veiligheid

Het wetenschappelijk opzoeken van de oorzaken

Maar de rol van de statistiek blijft niet beperkt tot deze inleidende maatregelen. Uit de menigte der voorvallen en ongevallen moeten de gemeenschappelijke factoren afgeleid worden. Dank zij de analytische methode, kan men met de statistiek gemakkelijk de ongevalsomstandigheden dieper bestuderen. Uitgaande van de bron, onderscheidt zij zorgvuldig de oorzaken met de volledige objectiviteit eigen aan het wetenschappelijk onderzoek.

De omgeving, het werkmidden, de verwijdering van de verblijfplaats, de werkomstandigheden, de persoonlijke factoren vormen evenveel gegevens waaruit een goed opgevatte statistiek gelijkaardige ongevallen kan groeperen, wetten kan afleiden, en waarmee zij uiteindelijk het probleem nauwkeurig kan omschrijven.

Onder een van haar aspecten, kan de voorkoming ertoe gebracht worden de opgerichte of nog op te richten arbeidsposten te bestuderen ten einde de beschermingsmiddelen, de plaatsingen, de werkmethoden die de veiligheid het best waarborgen te verbeteren of te voorzien.

Het werk dienovereenkomstig organiseren

Elke voorkoming, die met een echte organisatie van het werk gepaard gaat, zal succes kennen, voor zover zij met gezond verstand wordt uitgeoefend.

Wanneer de voorkomingsproblemen opgelost worden door technische toepassingen, kunnen deze de werktrant al dan niet wijzigen.

Indien de manier van handelen geenszins gewijzigd wordt, heeft men met passieve oplossingen te doen die het personeel zeer gunstig aanvaardt.

Indien de manier van werken gewijzigd wordt, heeft men met actieve oplossingen te doen; deze wekken doorgaans maar belangstelling in de mate dat zij de werkomstandigheden vergemakkelijken of verbeteren.

Elke praktische oplossing die de veiligheid verhoogt, maar bijkomende lasten (oprichten van een stelling, verlengde verplaatsingen...) meebrengt, zal meestal maar aanvaard worden nadat het toezichtspersoneel herhaaldelijk bemiddelend en aanbevelend is tussenbeide gekomen. Het is trouwens de taak van dit personeel de bereikte veiligheidsgraad te doen waarden in vergelijking met de betekenis van de nieuwe lasten.

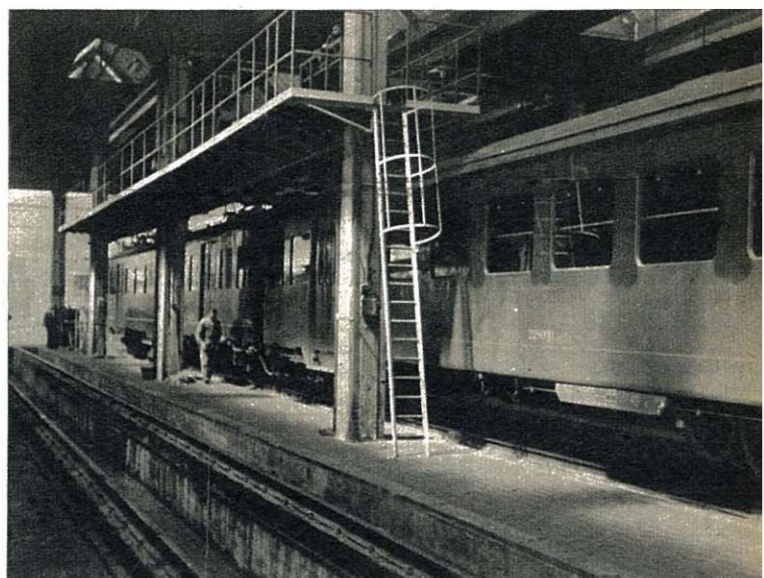
De vorming van het personeel

Dit is een zeer belangrijk aspect van de voorkoming. Zij eist geduld, toewijding en tact vanwege hen die ermee belast zijn.

Elke veiligheidsvorming moet ontluiken en haar vruchten vinden in de bewustwording van een mogelijk voorval en in het onverwijld in toepassing brengen van de voorkomingsmaatregelen. Zij vereist de volledige medewerking van iedereen, maar aangezien

De loopbruggen van de dieselwerkplaats vergemakkelijken de verplaatsingen van de bedienden en de behandeling van de zware stukken.

Bovengronds platform in de elektrische werkplaats. Er zijn geen verplaatsbare ladders meer om de daken van de rijtuigen te bestijgen. Dit maakt het werk van de bedienden belast met het onderhoud der stroomafnemers, veel veiliger. De herstelling van het stroomafnemersgestel en van de organen kan, trouwens, ter plaatse geschieden (zie de werkbank op het platform) en niet meer, zoals vroeger, op enkele honderden meters van het rijtuig.

DE DIENSTEN BEWEZEN DOOR HET LOCOMOTIEFDEPOT KINKEMPOIS

Het locomotiefdepot Kinkempois is een der grote depots M.A. van het net.

De drie wijzen van tractie zijn er vertegenwoordigd : stoom, diesel en elektrische.

Ofschoon zij in het hoekje geduwd wordt door haar twee « zusters » die haar de meest renderende trajecten afhandig maken, verdedigt de stoomtractie zich toch nog flink. Zij houdt 66 locomotieven in lijn en legt maandelijks 160.000 km af; zij sleept vooral treinen naar de kolenbekkens, bedient een dertigtal particuliere aansluitingen en voert talrijke rangeerdiensten uit, wat haar echter niet belet om, bij gelegenheid, ook tal van zware treinen naar Duitsland of Frankrijk te slepen.

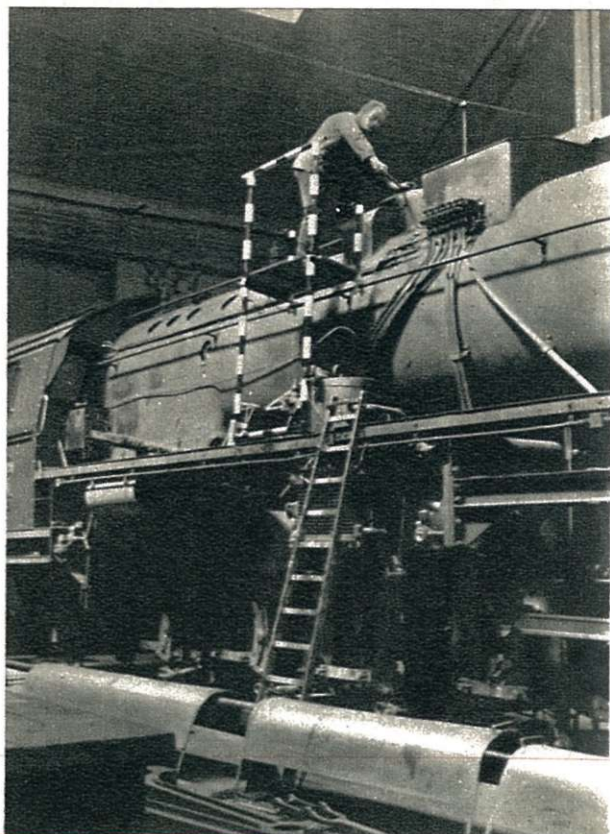
De dieseltractie legt niet alleen motortreinen in, waarvan het maandelijks traject, dat thans 26.000 km bedraagt, in een nabije toekomst zal verdubbelen, maar beschikt tevens over een twintigtal baanlocomotieven van het BB-type die niet minder dan 215.000 km per maand doorlopen.

De elektrische tractie van haar kant, is vertegenwoordigd door een twintigtal motorrijtuigen van het type van 1954, die maandelijks ongeveer 185.000 km afleggen, en door dertien locomotieven type 122, die hoofdzakelijk de as Luik-Brussel-Oostende bedienen en in dertig dagen 165.000 km verslinden.

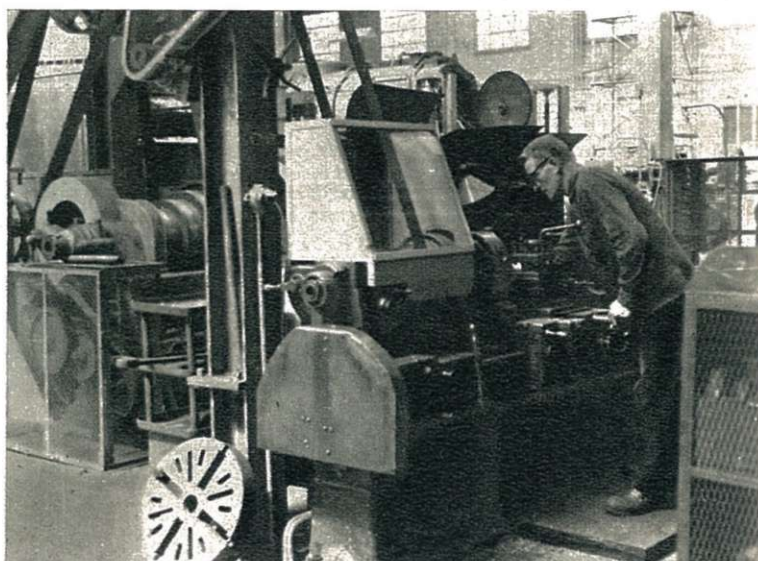
Het locomotiefdepot Kinkempois kan dus bogen op een totaal maandelijks traject van 750.000 km met een stel van ongeveer 120 locomotieven in lijn.

Om de bediening, de voorbereiding, het onderhoud, de herstelling, de herziening van dit zeer verscheiden sleepkrachteffectief te kunnen verzekeren, benut het locomotiefdepot een personeel van bij de 1.000 bedienden, waarvan 550 in de rollende dienst en 410 in de zittende dienst werkzaam zijn.

Nadat het, onmiddellijk na de oorlog, hersteld werd, heeft het locomotiefdepot van Kinkempois achtereenvolgens de depots van Luik, Renory, Visé en Ans opgeslorpt; het heeft zich prachtig aangepast aan de moderne wijzen van tractie : de diesel en de elektrische. De verworven ondervinding laat toe te veronderstellen dat zij, even gemakkelijk en soepel, zal deelnemen aan de toekomstige evolutie van de spoorwegen.

Stelling om de stoomdom en stoomketel te bestijgen. De ladder kan niet uitglijden : zij wordt tegengehouden door middel van koorden en haken. De overgang van het dek naar het platform van de stelling wordt vergemakkelijkt door twee treden die zich langs de voorkant van de locomotief bevinden.

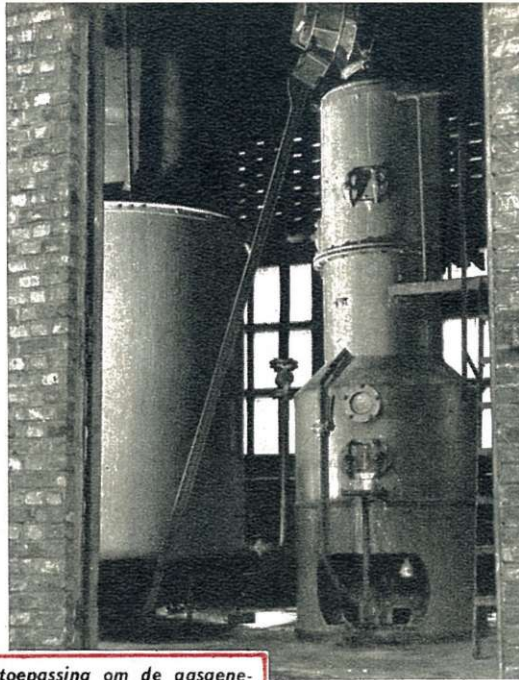
De draaier brengt leven in de foto. Maar kijkt ook even naar de afscherming, bestaande uit een doorschijnend en verwijderbaar plastic blad, vóór de trapschijf.

het ongeval het meest de werklie- den behoort, past het vooral hen te beschermen en te waarschuwen.

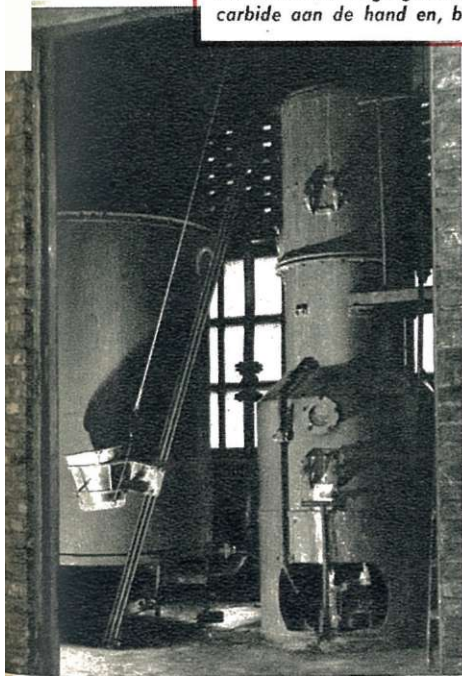
De rol van de toezichtsbedienden

De voornaamste rol van een chef is zelf voorzichtig te zijn en alzo anderen tot voorzichtigheid aan te zetten. Het voorbeeld geven is zich bewust worden van het gevaar en dit gevoel aan anderen mede- delen.

Wat meer bepaald de toezichts- bedienden betreft, hun taak is van het hoogste belang. Zij kennen het best de werkplaats, haar sfeer, haar valstrikken. Zij kennen het best de bedienden en hun bezorgdheden. Zij kunnen het best de grondregels van de veiligheid doen eerbiedigen, de werklie- den, die voor onge- vallen vatbaar schijnen, van de ge- vaarlijke werken verwijderen en,

Een « actieve » technische toepassing om de gasgenerator te laden. Men vult de emmer met carbide, laat hem vervolgens langs twee looprails omhoog stijgen door aan een koord te trekken. Door een vernuftige opstelling van de rails kantelt de emmer wanneer hij boven komt en loopt leeg. Daarna glijdt de lege emmer naar beneden door de zwaartekracht. Vroeger moest een bediende de gasgenerator bestijgen met een emmer carbide aan de hand en, boven, de carbide erin gieten.

Foto's Van Wilderen.

Rechtstreeks en gemakkelijk middel om de uitlaatgassen af te voeren.

vooral, onder de normale acti- viteiten van hun mannen, die noodlottige gebaren ontdekken die evenveel slechte gewoonten zijn en die, vroeg of laat, op een ongeval uitloopen. Dit laat het belang van de veiligheidsvor- ming op het werk zelf duidelijk uitkomen en toont aan dat deze sociale vorming innig samen- hangt met de beroepsvorming.

De veiligheidsvorming ge- schiedt op de werf, en tevens door onderricht in een zaal. De lesgever moet pedagogische hoedanigheden bezitten, maar vooral zelf gans bijzonder be- langstellen in al wat de veilig- heid, de hygiëne en de hulpver- lening betreft. De lesgever be- hoort op het gebied van de veilig- heid die geestesgesteldheid te hebben welke hem van na- ture uit vatbaar maakt om van de veiligheid zijn levensprin- cipe te maken.

De in de zaal gegeven lessen moeten kort zijn, onophoudelijk herhaald worden en handelen over algemene en belangrijke onderwerpen die al de spoor- mannen interesseren. Maar zij moeten ook de gelegenheid zijn om iedereen opnieuw in zijn vertrouwd midden te plaatsen, om de pas gebeurde ongevallen weer voor de geest te roepen en om de middelen waarmee zij konden voorkomen worden te onderlijnen. En waarom dan niet vrij- moedig een actieve methode toepassen en, bijvoorbeeld, oefeningen van kunstmatige ademhaling of van eerste zorgen doen uitvoeren ?

Dit zijn, in korte schetsen, enkele aspecten van het probleem opgeworpen door de voorkoming.

Laten wij nog herhalen dat alles moet in het werk gesteld worden om de medewerking van allen te bekomen. Nochtans worden er nog immer inbreuken gepleegd tegen de veiligheid, meestal onvrijwillige inbreuken die gemakkelijk bestreden worden, maar tevens vrijwillige inbreuken vanwege weerspannigere naturen. Dat moet ons trouwens niet verbazen : wanneer wij de groepen slachtofers van een ongeval ontleden, vinden wij een grote verhouding temperamenten die een uitgesproken neiging tot opstandigheid vertonen. In tegenwoordigheid van vrijwillige inbreuken, moet men in staat zijn uitleg te verschaffen, te ontraden, te berispen, en tevens, als laatste redmiddel, sancties te treffen.

Men moet elke onvoorzichtigheid voorkomen en de weerspannige tempera- menten beschermen alsmede al degenen die het ongeval behoort wegens andere persoonlijke factoren : vermoeidheid, tijdelijke of blijvende vatbaarheid, sponta- neïteit der gebaren, vertraging in de waarneming...

In deze geestesgesteldheid, moeten wij vooral eenvoudige en nauwkeurige werkregels uitvaardigen en rechtstreeks contact nemen in de zaal en op het werk zelf.

A. HUSSON.